

HÅKON MARCUS

VILLDYR

ASCHEHOUG

© 2023 H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard), Oslo
www.aschehoug.no

Omslagsillustrasjon: Marie Blom
Omslagsdesign: Håkon Marcus

Teksten er satt med 11,3/16 pkt. Minion Pro
Papir: 70 g Holmen Book Cream 1,8
Trykk og innbinding: Livona Print, Latvia 2023

ISBN: 978-82-03-39900-8

TORDIVELEN

Embla Villseid kunne ikke være av samme art som foreldrene sine. Noe hadde skjedd før fødselen, det var hun sikker på. En genetisk mutasjon, kanskje, eller planeter som hadde stilt seg på rekke og tuklet med balansen i kosmos, slik at Embla på en eller annen måte kom ut annerledes. Det var bare noe sånt som kunne forklare hvordan hun kunne være i familie med de tre menneskene som bodde sammen med henne i Stormyrveien 21B.

Moren hennes het Karin, og fikk betalt for å holde foredrag om motivasjon og livsglede til små og mellomstore bedrifter. Hvorfor noen ville betale for det, var et mysterium, siden hun holdt de samme foredragene gratis for alle hun kom i prat med uansett, enten de ville eller ikke.

Faren hennes, Helge, var en høy og senete finansrådgiver som alltid gikk i spraglete sykkeløy hjemme og var solbrun hele året. Han mente at alle burde være ute like mye som han

var, særlig de som ikke likte å være ute. *Det finnes ikke dårlig vær*, kunne han si, *bare dårlige folk*.

Embla hadde også en søster som het Malene, og hun var den verste av dem alle. Malene var omtrent så perfekt som det går an å være når man begynner i tiende klasse – best på håndballaget, gode karakterer i alle fag, og samtidig den peneste på hele skolen. Malene var så populær at hun hadde *fiender*. Dette var hun stolt av, for hun sa hele tiden at ingen elsket henne høyere enn dem.

Embla liknet ikke på noen av de tre andre Villseidene. Selv om hun hadde levd med dem i nesten tretten år, var hun ikke blitt spesielt interessert i verken friluftsliv eller motive-ring av ansatte i mellomstore bedrifter, og hun var ikke det spor populær. Faktisk hadde hun aldri hatt en eneste venn.

Det siste var forresten ikke helt sant, for i tre deilige måneder før sommeren hadde *Fernanda* gått i klassen hennes. Det var nesten usannsynlig hvor like de var, og de kunne snakke i timevis om tekstene til gamle rockesanger, om hvilken gud som var den beste i gresk mytologi, og om hvem i klassen som ville dødd først i en Battle Royale. Alt var morsommere med Fernanda, enten det var å gjøre lekser, å vandre gate-langs om kvelden eller å snike seg inn i biblioteksalen for å se skrekkfilm på den store skjermen. I klasserommet pleide Fernanda å trykke brillene godt opp på den spisse nesen og hviske like fæle ting som Embla tenkte, og så lo de begge hemmelighetsfullt på bakerste rad.

Men den siste dagen av barneskolen hadde Fernanda

kommet med forferdelige nyheter. Hun skulle flytte til Nord-Norge for å bo med faren sin en stund.

«Ungdomsskolen blir dritt uten deg», hadde Embla sagt.

Hun hadde følt mest for å gråte, men det gjorde hun aldri foran andre.

Fernanda hadde smilt og slått de flammende øynene ned så det bare var mulig å se den svarte eyelineren. Den var skarp som en kniv og fikk henne til å se ganske mye eldre ut enn andre syvendeklassinger.

«Du kommer til å klare deg bedre enn du tror, det er jeg sikker på. Det er noe spesielt med deg, Embla. Det har jeg alltid visst.»

Før hun dro, hadde de gitt hverandre vennskapsamuletter, det var Fernandas idé, og så hadde de lovet å holde kontakten for alltid.

Men utover sommeren hadde Embla fort merket hvordan meldingene de sendte til hverandre ble kortere, sjeldnere, og tok lengre og lengre tid å skrive, helt til det for en uke siden hadde endt med en «hva gjør du?» som Fernanda fremdeles ikke hadde sett. Embla klandret henne ikke, man ble nok opptatt av nye greier når man flyttet til et nytt sted. Likevel gjorde det vondt å tenke på, og derfor prøvde hun å unngå all tenking denne sommeren.

Embla hadde heldigvis mange hobbyer å fordrive tankene med. Hun var ikke spesielt god i noen av dem, men det hjalp ofte å sitte for seg selv med gitaren og øve på riff og akkorder. Settet med proffe tegneblyanter som hun kjøpte i juni,

hadde også blitt flittig brukt. Flere mørkegrå kunstverk hang på veggen – det ene mer morbid enn det neste. Målet var å få Malene til å skjære stygge grimaser og kalle henne ‘mentalt forstyrret’, og her hadde hun hatt en viss suksess i starten av ferien. Nå hadde imidlertid sjokkverdien avtatt litt, og det hadde interessen hennes for tegning også.

Denne morgenen satt Embla derfor heller med musikk i ørene og nesen i en bok, mens hun prøvde å stenge den virkelige verden ute. Klokka ti over ni ble musikken dessverre overdøvd av ropingen til faren hennes. Hun plukket en propp ut av øret for å sjekke hva det gjaldt.

«– ned hit litt? Mamma og jeg vil snakke med deg.»

«Ja da», svarte hun, og bakset ut av senga som en stankelbein.

Det siste året hadde hun blitt høy og hengslete, og mens hun dro det skittenblonde håret bak ørene, tenkte hun enda en gang på å farge det svart. Det virket liksom mer riktig å være den ensomme jenta som hatet alle, hvis hun hadde svart hår. Hun trakk på seg en hettegenser som det gikk an å gjemme seg i. Embla hadde ikke egentlig lyst til å bry seg om sånne overfladiske ting. Hun visste også at en ny hårfarge ikke ville bli godkjent av foreldredomstolen.

Da hun kom inn på kjøkkenet, var frokostbordet dekket, men ikke med noe spiselig. I stedet for pålegg og tallerkener, fløt det over med *festartikler*. Glorete papphatter, plastkrus, glitter, vimpelbånd med gresskarmotiv og uoppblåste ballonger i grønt og svart.

Embla så forundret på foreldrene sine, som satt bak bordet med hemmelighetsfulle smil. Et lite gufs krøp nedover ryggen hennes; hva enn dette var, så likte hun det ikke.

Omsider åpnet pappa munnen.

«Det er jo en veldig spesiell dag i dag.»

«Er det?» svarte Embla. Hun kikket skeptisk på en rull giftgrønne serpentiner. «Jeg trodde halloween var i oktober?»

«Ungdomsskolen, Embla!» sa mamma med den intense foredragsstemmen sin. Hun løftet hendene for å gestikulere, og et kobbelt av designerarmbånd klikket nedover armene som på en kuleramme. «Å bli ungdom representerer overgangen fra barndom til voksenlivet, det jeg i foredragene mine pleier å kalle *mission of transition*. Det betyr at du vil få et helt spesielt oppdrag fremover, og det oppdraget er *forandring*. Finne ut hvem du er. Skaffe nye verktøy til å takle utfordringene som dukker opp. Du kommer til å oppleve nederlag, så det er viktig at du er forberedt. Bare da kan du reise deg og møte virkeligheten.»

Embla trakk den ene hånda nervøst inn i ermet på gensen, men sa ingen ting. Hun likte ikke å bli ufrivillig motivert.

Pappa tok ordet.

«Uansett, så har moren din og jeg tenkt litt, og vi tror det er noe i det han doktor Brodtkorb sier. Du er nødt til å komme deg ut av ditt eget hode.»

«Ved hjelp av ... spiralsugerør?»

«Ikke vær spydig», sa mamma. «Vi har bestemt at det sunneste for deg akkurat nå er å holde en fest. Jeg vet det er

kort varsel, men hør her: Du kan begynne å invitere nye venner med en gang du møter dem. Taktisk, rett på, straight to business. Da etablerer du at du er en alfa-hunn som kan ta kontroll over flokken. Akkurat som søsteren din. Se her, vi har laget invitasjoner som matcher den fine personligheten din og alt.»

Hun rakte henne fornøyd en vifte av svarte brevark, som var dekorert med barnslige tegninger av hodeskaller iført rosa hårsløyfer.

Embla plukket engstelig ut det øverste arket og begynte å lese:

Bursdagsfest

Vil du komme på festen min? Jeg fyller snart 13 år, og skal holde et stort selskap hjemme hos mamma og pappa nå til helgen. DU er selvfølgelig invitert!

Hvor: Stormyrveien 21B på Hellerudtoppen

Når: Fredag 23. august

PS: Det blir spoooooky!

Embla startet på toppen igjen og leste det på nytt, mens hun merket at kroppen fylte seg med noe kaldt og trykkende. Mamma og pappa prøvde alltid å blande seg inn i livet hennes, men denne gangen hadde de gått for langt. Mente de virkelig at hun skulle holde fest *en knapp uke* etter at hun begynte på en ny skole? Kjente de henne i det hele tatt?

«Dere kan være ute i hagen», foreslo pappa. «Eller – i skogen!»

«Eller i kjellerstua», skjøt mamma inn, og kløp pappa i armen.

«Vi lover uansett å skygge banen helt», sa pappa og smilte. «Det må jo være litt av en gulrot. Tenk hvor mange andre trettenåringer som ville jublet over å få holde alenefest.»

Embla åpnet munnen, men visste ikke hva hun skulle si, så hun lukket den dumt igjen. Hun var ikke *en annen trettenåring*, hun var *Embla*. Når skulle de skjønne det?

Mamma kastet et bekymret blikk mot pappa.

«Du kan ikke bare luske gjennom hele ungdomstida uten å utfordre komfortsonen din», sa hun. «Ta med deg invitasjonene i sekken, og så ser du om du finner noen å dele dem ut til i dag, ok?»

«Jeg begynner ikke på skolen før i morgen», svarte Embla automatisk.

Hele denne samtalen gjorde henne uvel, både den plutselige innblanding i hennes sosiale liv, og den absurde Scooby Doo-pynten de hadde kjøpt inn.

Mamma reiste seg i det samme og gikk bort til kjøleskapet, der hun satte fingeren på et nylig opphengt infoskriv.

«Mandag, kl. 12:00. Bli-kjent-dag for åttendeklassingene.»

«Det er ikke noe man *må* på.»

«Det er noe DU må på», svarte pappa så brått at Embla skvatt. «Greit, så er du annerledes, men hvis du blir *for* an-

nerledes, så er det ingen vei tilbake, ikke sant? Da blir du kokko. Sånn som de som skyter klassekameratene sine i USA!»

Embla begynte å le, men stoppet da hun så ansiktet til mamma.

De tullet ikke.

«Hvis ikke du prøver å bryte ut av det antisosiale atferdsmønsteret ditt, blir vi nødt til å tvinge deg. Du drar på skolen i dag, du blir kjent med noen nye mennesker, og du inviterer dem hit på fredag. Det er en ordre.»

Emblas humør var beksvart da hun sparket opp ytterdøra en time senere. Hvordan skulle hun klare å dele ut invitasjoner uten å fremstå som en komplett idiot? Hun trakk en av dem halvveis opp av ryggsekken og krympet seg av synet. *Det blir spooooky!*

Mens hun gikk over oppkjørselen, bestemte hun seg. Ikke snakk om at hun faktisk skulle invitere noen. Hun kunne bare si at ingen sa ja til å komme. Det ville ikke være å lyve, engang – hvis hun ikke spurte noen, var det jo ingen som sa noen ting. Ikke at hun var redd for at noen faktisk skulle godta invitasjonen; de hun kjente fra den gamle klassen, ville ikke sagt ja til å komme i bursdagen hennes om hun så truet dem med kniv.

Embla kastet et blikk tilbake mot huset, og forsikret seg om at ingen holdt øye med henne fra vinduene. Nå som hun var i gang, kunne hun egentlig bare late som om hun dro på bli-kjent-opplegget også.

I stedet for å gå ut på veien, dumpet Embla derfor alle

invitasjonene i søpla, før hun smatt tilbake inn i garasjen, trådte forsiktig opp på arbeidsbenken bak bilen og klatret opp mellom takbjelkene. Hun hadde brukt dette gjemmestedet mange ganger i løpet av sommeren, når det ble for mye mas om selvutvikling, når hun ble kastet ut for å få litt sol på kroppen, eller når Malene drev med vlogging. Det var etter hvert blitt en ganske så koselig lese krok, for hun hadde lagt noen planker på tvers som hun kunne sitte på, og hentet opp en pute hun brukte å ha i ryggen. Nå satte hun seg til rette, hengte sekken på en tykk spiker, og dro ut en rufsete biblioteksbok pluss mobilen.

Klokka var halv tolv. Hun trengte bare å sitte her i et par timer, og det var nok av sider igjen i *Den hemmelighetsfulle øya*.

Embla hadde nesten fullført tre kapitler da hun hørte det smelle i ytterdøra. Hun åpnet munnen og begynte å puste i lange, jevne, lydløse drag. Embla var god på å gjemme seg, og visste at det var bedre å puste stille enn å holde pusten. Hvis pappa skulle stelle sykkel, kunne det jo vare i evigheter.

Heldigvis var det mamma som kom inn i garasjen denne gangen. Litt etter knaste bilen ut på grusen og forsvant av gårde, og Embla kunne løfte boka si igjen for å finne tilbake til hvor hun var.

Det gikk ikke lenge før lesingen ble avbrutt på ny, denne gangen av en dyp brumming. Hun hadde fått jevnlig besøk av store svarte biller oppunder taket hele sommeren, og her kom det en til. Kanskje de hadde et bol i nærheten? Biller bodde i bol, gjorde de ikke? Det glimtet fiolett i skallet mens

den sneiet forbi den nakne lyspæra i taket og landet på bjelken foran henne.

Det var rart. En bille hadde landet på akkurat det samme stedet forrige uke. Kunne dette være den samme billen?

Hun la boka ned foran seg og stirret på den.

«Hei, du», sa hun, og følte seg umiddelbart tåpelig.

Billen virket ikke som om den registrerte henne. I stedet gjorde den et lite hopp frem på bjelken og foldet vingene sammen. Nå var den ganske nærme. Embla var ikke spesielt redd for insekter, og syntes av en eller annen grunn at de var mindre ubehagelige jo større de var. Hun stirret på billen mens den blanke svarte kroppen kravlet fremover og følte seg frem opp på boka hennes, som lå åpen på siden hun holdt på med. Den nølte et øyeblikk, før den løftet beina etter tur og snudde seg med ryggen mot henne.

Så begynte billen å flytte på bokstavene.

Embla var vant til at ord hun leste kunne gli over i hverandre når hun var trøtt, men dette var ikke det samme. D-en, som hadde vært første bokstav øverst i venstre hjørne, lå nå oppå de to neste. Emblas muskler strammet seg. Var dette i det hele tatt virkelig? Drømte hun?

Med et par skubb fra bakbeina til billen var nå de første tre ordene bare en krøll av vått blekk foran det fjerde, og der de hadde stått, var papiret like hvitt og blankt som i marginen.

Embla la merke til at den ene hånda hennes skalv, og løftet den sakte til taket for å holde den stille. *Hvordan i alle dager var dette mulig?* Ute av stand til å flytte blikket, så hun

hvordan billen arbeidet seg bortover første linje, og rullet ord etter ord opp til en svart, skriblete ball under seg. En gjødselball av bokstaver. Når den kom til enden av en linje, skiftet den retning og rullet videre. Hun stirret hypnotisert på at blekket forsvant fra siden, og etterlot hvitt papir.

Da billen hadde rullet opp hele det første avsnittet, stoppet den.

Embla fikk tilbake noe av kontrollen over sine egne tanker. Hun trengte jo ikke å være redd. Det var en stor bille, men den var liten sammenliknet med henne. Hun kunne klare å veive den bort, slenge seg ned mellom bjelkene og hive seg inn døra til vaskekjelleren før den rakk å ... rakk å hva da, egentlig?

Mens hun dvelte over planen, begynte billen å bevege seg igjen. Nå rullet den hele den store bokstavballen midt over det blanke området, og en remse av ord kom til syne mens den gikk:

hold hoDet lavt, embla! finn ut hVa slags dyr du er

Embla slapp nesten ut et skrik, men tvang seg selv til å svelge det.

Hjernen hennes hadde tatt kvelden – det var den eneste forklaringen. Ja, den hadde rett og slett kortsluttet og begynt å spille av drømmer på lyse dagen! Men Embla kjente virkeligheten rundt seg. Lukten av treverk og jord og bensin fra den lekke påhengsmotoren i hjørnet, følelsen av klærne på

kroppen og kjeven som strammet seg i spenning. Detaljer hun ikke kunne ha lagt merke til i en drøm. Hun blunket, og så at billen hadde skrevet enda en setning:

torDivlene er bare mine, følg dem om du går deg bort

Det første ordet i denne setningen var vanskelig, og hun ble nødt til å lese det tre ganger før hun skjønnte hva det sto. *Tor-divlene*. Hun var sikker på at en tordivel var en slags bille.

«Du er en tordivel, ikke sant? Kan du forstå hva jeg sier?»

Tordivelen gjorde ingen tegn til å ha hørt henne, den bare rullet videre på den glinsende blekkballen, som var blitt mindre enn den var i stad. Embla gav seg ikke.

«Hvordan vet du hva jeg heter?»

Billen stoppet opp et lite øyeblikk, før den fortsatte. En ny rad med ord klistret seg til arket:

jeg Kommer for å møte deg, bLi hos borgerne imens

Ordene gav ikke mening. Ingenting ved denne situasjonen gav mening – biller som skrev, bokstaver som løftet seg fra arket de var trykket på, hvordan kunne det være mulig? Ingen hun kjente kom til å tro henne, det var i hvert fall sikkert. Men Embla hadde en følelse av at beskjeden foran henne var viktig, viktigere enn å finne ut hvordan og hvorfor akkurat nå. Hun bestemte seg for å prøve å lære den utenat.

*hold hoDet lavt, embla! finn ut hVa slags dyr du er
torDivlene er bare mine, følg dem om du går deg bort
jeg Kommer for å møte deg, bLi hos borgerne imens*

Hun forsto ikke stort mer denne gangen, og særlig underlig var den siste biten. Hvem var det som kom for å møte henne? Hadde tordivelen overbrakt en beskjed fra noen andre? Og hvem i alle dager var *borgerne*? Hun leste avsnittet flere ganger, til hun følte seg trygg på at hun ville huske alt.

Brått gikk det en skjelving gjennom tordivelen, og den blottet de små, nesten gjennomsiktige vingene i et sekund. Den slapp blekkballen og begynte å bevege seg prøvende fra side til side, som om den plutselig ikke lenger visste hvor den var. Så, uten forvarsel, fløy den opp.

«Vent!»

Men i løpet av et sekund hadde tordivelen dukket ned mellom bjelkene og forsvunnet ut av garasjen. Embla ble sittende forfjamsset igjen. Hun kikket ned for å lese beskjeden på nytt, men skvatt da hun så at bokstavene nå var tilbake der de skulle.

Hun rynket brynene. Hadde hun bare forestilt seg alt sammen?

Hun løftet opp boka og strøk over det første avsnittet. Blekket var tørt. Hun lukket boka, åpnet den igjen, og fant tilbake til samme side. Bokstavene var like flate og normale som bokstaver pleier å være. Foruten gåsehuden som fremdeles strittet på armene hennes, var det faktisk ingenting som tydet på at noe magisk akkurat hadde funnet sted i Stormyrveien.